

έρχομαι

πίσω μου σφαγιασμένες αγέλες ψάλλουν τις συγκινητικές τους λιτανείες,
πίσω μου δέντρα του λυκόφωτος φέρουν νωθρότητα και θρήνο.
Έτσι να ανοίξεις τον εαυτό σου.
Δεν υπάρχει παρηγοριά.
Ένας βράχος ουρλιάζει στον βαλτωμένο χρόνο,
ή
κλάμα βράχου που φυτεύτηκε στο σταυροδρόμι της τύφλωσης.

Εγώ ο άρχοντας του Τίποτα

χωρίς παράθυρο,
ούτε την πόρτα.
Χωρίς οροφή,
ούτε τοίχους.
Το σώμα μου: το σπίτι μου που δεν είναι αρκετά μεγάλο για μένα.
Και το σπίτι μου περισσεύει στην πλατιά γη του Θεού.
Έτσι,
Είπα στην άβυσσο: διευρύνσου για μένα,
και πρόσφερε μου τα χρυσά σου άλογα,
και άφησέ με απέξω.

III

Προετοιμάζομαι για την επόμενη σφαγή.
(Δεν χάθηκα - στην τελευταία σφαγή -
Εκτός από τη συνεχή αποτυχία μου και το κουφάρι μου)

Εγώ η αιώνια γιορτή

Αποκαθιστώ τα φρούριά μου και τα μάτια τείχη μου.
Υποστηρίζω τα ερείπια μου με φλογερές ομιλίες
(Ξέρω ότι είναι ξεφτισμένες, είναι γεμάτες τρύπες),
και υψώνω τη σημαία.
(Φαγώθηκε από ακάρεα και διάβρωση.
Μόνα απομεινάρια μερικά χρωματιστά ρετάλια)
και εγώ υψώνω τη φωνή μου με τον εθνικό ύμνο.

Κρανίων τόποι της προηγούμενης σφαγής.
(Είναι δικοί μου;
Πού είναι το κρανίο μου;

Τα ταρακουνάω δεν αποκοιμούνται.
Τα κατηγορώ: το επόμενο πρωί μας είναι μια επόμενη σφαγή.
Ουρλιάζουν,
αναζητούν καταφύγιο στο στήθος μου,
Αποκοιμήματι δεν αποχωρίζομαι τα όπλα μου.

Ονειρεύομαι τους βάρβαρους να έρχονται.
(στο ποίημα του Καβάφη δεν ήρθαν,
αλλά υποσχέθηκαν να έρθουν, με την ολοκλήρωση του
ποιήματος)

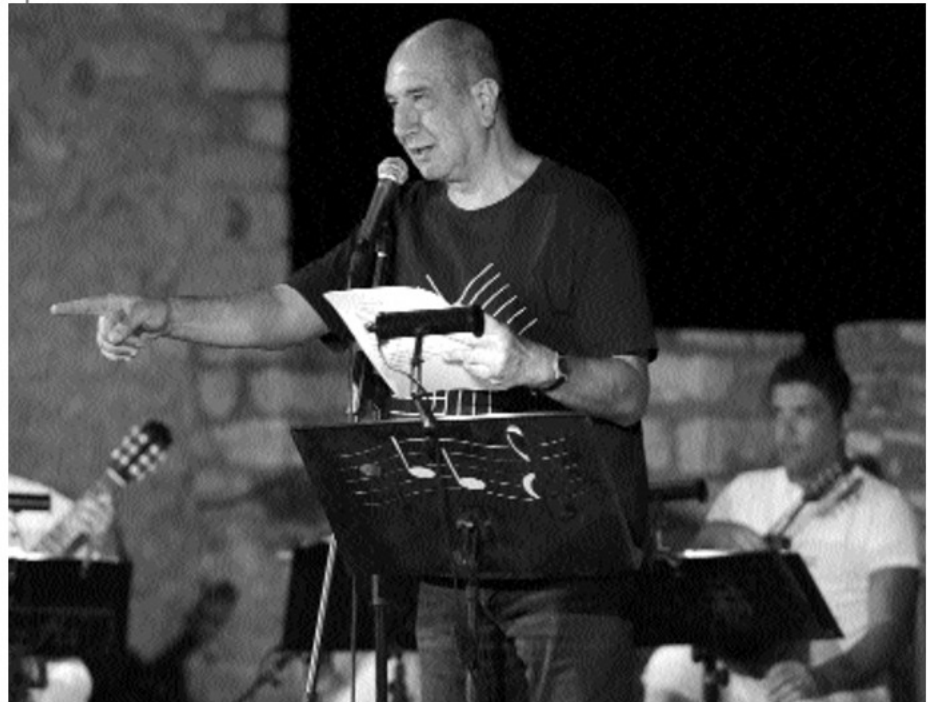
Προετοιμάζομαι για αυτούς μια οδυνηρή γιορτή.
Μυρίζει τζίντζερ, ζαφορά, άγριο τριαντάφυλλο, τριφύλλι, καμφορά.
Και αναμένω:
λαχταριστή, όμορφη.

Αναμένω

Ονειρεύομαι ορδές και πανδαιμόνιο.

RONNY ΣΟΜΕΚ

(RONNY SOMECK 1951-)

Η ισραηλινή ποίηση, όπως και η σιωνιστική ποίηση που προηγήθηκε, γεννήθηκε ως ποίηση Ashkenazi. Η ποίηση Mizrahi των τελευταίων δεκαετιών χωρίζεται σε δύο τάσεις, τόσο σημαντικές όσο και αναγκαίες, που επιχειρούν είτε να μειώσουν την ένταση μεταξύ των Mizrahi και Ashkenazi στην ισραηλινή ποίηση, είτε να την αναδείξουν και να την υπενθυμίζουν. Συνήθως η ποίηση που αγαπούν οι μάζες αλλά και οι κριτικοί, μία «ηγεμονική ποίηση», αντιμετωπίζεται ως ύποπτη, καθώς επιδιώκει την οικουμενικότητα μέσα από συναιρέσεις και «εύπεπτες» αναγνώσεις. Ο Ρόννυ Σόμεκ διαφοροποιήθηκε από ανάλογες «ηγεμονικές» συμπεριφορές και καθιερώθηκε με μεγάλη επιτυχία ως εκείνος που, αν και αξιοποίησε ευφυώς ποιητικά την τεράστια απήχηση των λαμπερών εικόνων της ποπ και λαϊκής κουλτούρας, δεν έπαψε να αντικρούει με ένταση και ριζοσπαστισμό τα κακώς κείμενα της εποχής του, αλλά πάντοτε με ένα απαλό άγγιγμα που διαποτίζει, ελαφρύ και σκοτεινό μαζί, την κυκλοφορία του αίματος της ισραηλινής ποίησης.⁹ Όπως εύστοχα παρατήρησε ο Michel de Certeau υπάρχουν αμέτρητοι τρόποι να αρνηθεί κανείς την καθιερωμένη τάξη και προσαγή της τύχης.¹⁰ Η ποίηση του Σόμεκ συνυφαίνει μνήμες και προσωπικά βιώματα με την τρέχουσα καθημερινότητα. Ο ανθρωποκεντρικός χαρακτήρας της, αγαπάει πολύ τους ανθρώπους ο Σόμεκ, είναι αυτός που της προσδίδει οικουμενική διάσταση και την καθιστά εξαιρετικά αγαπητή.

Ο Σόμεκ γεννήθηκε στη Βαγδάτη το 1951 και εγκαταστάθηκε στο Ισραήλ σε διαμετακομιστικό στρατόπεδο προσφύγων στην ηλικία των τεσσάρων (4) ετών, μαζί με την οικογένειά του. Οι ήχοι της μουσικής σπουδαίων καλλιτεχνών, όπως των Umm →

→ Kulthum, Farid al Atrash, και Fairuz του έδειξαν από νωρίς διαφορετικούς δρόμους από την κυρίαρχη μουσική άποψη του Elvis Presley και του Billie Holiday. Οι βιωμένες εμπειρίες ενός τέτοιου περιβάλλοντος αναμφίβολα επηρέασαν την εξέλιξη του Σόμεκ σε έναν από τους κορυφαίους Ισραηλινούς ποιητές του καιρού του. Σπούδασε Εβραϊκή Λογοτεχνία και Φιλοσοφία στο Πανεπιστήμιο του Τελ Αβίβ και ζωγραφική στο Ινστιτούτο Τεχνών και Σχεδιασμού του Αννί στην ίδια πόλη. Εργάστηκε ως κοινωνικός λειτουργός (ασχολήθηκε κατά κύριο λόγο με άστεγους και παιδιά του δρόμου), ενώ δίδαξε Λογοτεχνία στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και διέυθυνε Εργαστήρια Δημιουργικής Γραφής στο Seminar Hakibbutzim. Να σημειωθεί πως έχει εκδώσει και δύο βιβλία για παιδιά σε συνεργασία με την κόρη του Σίρλεου.

Ο ποιητής αναζήτησε τον πλουραλισμό και την πολυφωνία της τέχνης μέσα από συνέργειες διακριτών πεδίων της που ανοικειώνουν το προφανές, αναδεικνύουν το περιέργο, συνομιλούν με το καυστικό, αποτυπώνουν το φρενιασμένο. Συνδύασε ευρηματικά την ποίηση με τη μουσική και την τέχνη ευρύτερα. Είναι αξιωματική η συνεργασία του με τον μουσικό της Νέας Υόρκης Elliott Sharp, καρπός της οποίας είναι και το πρωτοποριακό τους CD, *Revenge of the Stuttering Child*, το οποίο έχει χαρακτηριστεί συνέργεια ήχων ως λέξεων και ήχων ως μουσικής.¹¹ Ο Σόμεκ σαρκώνει τον λόγο του στις ποικίλες φωνητικές εντάσεις που συνοδεύονται και ενισχύονται από το ταλέντο θαυμάσιων μουσικών που συμμετείχαν στο cd. Οι Σόμεκ και Elliot μας χάρισαν και άλλα δύο cd: *Poverty Line, A Short History of Vodka*. Ο ποιητής συνοδοιπορεί με καλλιτέχνες της μουσικής και της ζωγραφικής, γιατί πιστεύει πως η ποίηση είναι μία φυσική μετάβαση, μία οπτική του μυαλού που μπορεί και θα πρέπει να γίνει προσβάσιμη στον καμβά. Κατάφερε κάτι που πολλοί ποιητές απλώς ονειρεύονται, να έχει πετυχημένες εκθέσεις δικών του έργων ή ποιημάτων του να εμπνεύσουν τέτοια καλλιτεχνικά γεγονότα σε αίθουσες όπως αυτές των Eretz-Israel Museum, the Israel Museum, the Tel-Aviv Museum, Binet Gallery, the Z Gallery in New York, σε συνεργασία με διακεκριμένους καλλιτέχνες όπως οι Yigal Ozeri, Amir Cohen και Benni Efrat. Μέχρι σήμερα είναι μέλος του Batsheva Dance Company και του the Hebrew-Arabic Theatre.

Ο ίδιος θεωρεί πολύ σημαντική για την καριέρα του την πρόσκληση και συμμετοχή του στο International Writer's Program του Πανεπιστημίου του Iowa το 1992. Από την τοπική κουλτούρα και γλώσσα βρέθηκε ανάμεσα σε ποιητές και πεζογράφους από περισσότερες από 20 χώρες και βίωσε μία μοναδική εμπειρία. Σύμφωνα με τα λεγόμενά του στην Iowa συντελέστηκε η απαραίτητη μιάς διεθνούς πια ποιητικής του. Έχει εκδώσει 11 ποιητικές συλλογές, ενώ ποιήματά του έχουν μεταφραστεί σε 41 γλώσσες. Έχει προσκληθεί και συμμετάσχει σε πολλά φεστιβάλ ποίησης σε όλον τον κόσμο. Από τις 27 έως τις 30 Αυγούστου του 2019 συμμετείχε στο 2^ο Διεθνές Φεστιβάλ Ποίησης στην Πάτρα και δήλωσε πως από τα πάρα πολλά φεστιβάλ στα οποία έχει συμμετάσχει, αυτό του φάνηκε το αρτιότερα οργανωμένο. Ο πολυβραβευμένος Σόμεκ παραμένει ένας ταπεινός άνθρωπος που παίρνει πολύ στα σοβαρά τη δουλειά του, αλλά δεν χαρακτηρίζεται από κομπορρημοσύνη και οίηση. Πρόθυμος να δηλώσει παρών σε πολλά πολιτιστικά δρώμενα διαθέτει μία μοναδική αμεσότητα επικοινωνίας με τους ανθρώπους –έναν από τους λόγους που απολαμβάνει την αγάπη και την αναγνώριση διεθνώς πλέον.¹²

Έχει τιμηθεί με τα παρακάτω βραβεία μέχρι σήμερα¹³:

- Acum Special Jubilee Prize, Ισραήλ (1987)
Society of authors, composers and music publishers, Ισραήλ
- Prime Minister's Prize, Ισραήλ (1989, 2000)

- Afrat Prize (1999)
- Ahi Prize (1999)
The Association for the Promotion of Research, Literature and Art, που ιδρύθηκε στο Ισραήλ από Εβραίους του Ιράκ
- Yehuda Amichai Prize for Hebrew Poetry (2005)
- Wine Poem Award (2005)
Struga Poetry Evenings, Βόρεια Μακεδονία
- Hans Berghuis Prize for Poetry (2006)
The Maastricht International Poetry Nights, Μάαστριχτ-Ολλανδία
- Ramat Gan prize for poetry (2010)
- The Cross of The Order of The Knights for a Distinguished Service στην Πολωνία (2012)
- The Insigne de Chevalier des Arts et Lettres, Γαλλία (2014)
- Το βιβλίο του *The Milk Underground* (White Pine Press, 2015), κέρδισε το Cliff Becker Book Prize στη μετάφραση στις Η.Π.Α.
- The Prize for the exemplary man από τον οργανισμό "Lions International" (2016).

Όπως έχει προσδιοριστικά ειπωθεί, δεν θα συναντήσουμε στα ποιήματά του ιστορίες που προωθούν εθνικούς ύμνους ή υπαγορεύουν πολιτικές συμπεριφορές.¹⁴ Ο Σόμεκ δεν είναι ταξινομημένος ως «πολιτικός ποιητής», ωστόσο στο έργο του διαπιστώνεται ένας ενοκλητικός και απειθαρχος ποιητικός απόηχος που χαράζει ένα μονοπάτι αντίστασης. Η πολιτική του φύση δεν κάνει επιφανειακή χρήση τυπικών μοτίβων και δεν εξισώνει στάσεις και πρακτικές. Η ποίησή του είναι πολιτική με την ευρύτερη έννοια, καθώς διαμαρτύρεται, αντιστέκεται συνολικά στο «καλάθι» μοντέλων σκέψης και «αντιπροσωπευτικών τρόπων δράσης» που διαπιστώνονται καθημερινά. Ο Mati Shmuelof, στην κριτική του για το τελευταίο βιβλίο ποιημάτων του Σόμεκ, *Algiers* (2009), και στην ανάλυσή του για το ποίημα που δανείζει τον τίτλο του στη συλλογή, θεωρεί πως αρκετοί αδυνατούν να αντιληφθούν την αιχμηρότητα των σκέψεων του ποιητή και σημειώνει πως όποιος αναγνώστης αγνοήσει τη συναρπαστική, καθηλωτική, μεταφορική και σχεδόν ακροβατική ποιητική του Σόμεκ αγνοεί τον κίνδυνο του θανάτου που караδοκεί τον ακροβάτη. Το ποίημα «Algiers» συνιστά ένα πρότυπο παράδειγμα αυτής της θέσης:

Αλγερία¹⁵

Αν είχα μια άλλη κόρη
θα την έλεγα Αλγερία
και θα έβγαζες τα αποικιακά σου καπέλα σε μένα
και θα με αποκαλούσες «πατέρα της Αλγερίας».
Το πρωί, όταν άνοιξε τα σοκολατένια της μάτια
θα έλεγα: «Τώρα ξυπνάει η Αφρική»
και θα χάιδευε το ξανθό στο κεφάλι της αδερφής της
σίγουρη ότι είχε ανακαλύψει ξανά χρυσό.
Οι σπόροι στην παραλία θα ήταν το δικό της ορυχείο στην άμμο
και στα αποτυπώματα των Γάλλων που τράπηκαν σε φυγή από εκεί
θα έκρυβε τις ημερομηνίες που έπεσαν από τα δέντρα.
«Αλγερία», θα αγάλιαζα τα κάγκελα του μπαλκονιού και θα της φώναζα:
«Αλγερία» έλα στο σπίτι και δες πώς ζωγραφίζω τον ανατολικό τοίχο
με το πινέλο του Ήλιου.

Μέσα από την Αφρική που ξυπνάει, ο ποιητής μας εφιστά την προσοχή στη μέγιστη εγγύτητα της χώρας του προς την Ανατολή, αλλά και στη

χαμένη πολιτική ευκαιρία.¹⁶ Με τον δικό του τρυφερό τρόπο μια αραβική χώρα γίνεται κόρη του, συνεπώς και των συμπατριωτών του και όλων μας. Το στερεότυπο της εκθρόνισης και της μονολιθικής αντιμετώπισης της πολιτικής κατάστασης στον χώρο της Μέσης Ανατολής αποδομείται χαρακτηριστικά και σε αυτό και στο ποίημά του «Αραβική δουλειά».

Αραβική δουλειά

(μτφρ. Χάρης Βλαβιανός – Rami Saari)

Από ποια κλωστή ράβεται η σημαία
που θα κρατήσουν στη διαδήλωση
οι εργάτριες των μεταξουργιών του Ντιρ Χάνα;
Μια σταγόνα ιδρώτα κωπηλατεί στα κανάλια της παλάμης
σαν γαλέρα με δούλους που προχωράει
προς τους κόλπους των πληγωμένων νυχιών
Θυμάμαι τα πρώτα χρόνια της μάνας μου στο Ισραήλ.
Μια νεοφερμένη μετανάστρια καθόταν
στην αίθουσα του υφαντουργείου με τις ραπτομηχανές.
Το μέτωπό της ήταν σημαδεμένο από νήματα,
η δακτυλήθρα ένα πολεμικό κράνος,
η βελόνα σπαθί που καρφωνόταν
στην κοιλιά του υφάσματος
με το οποίο έφτιαχναν γιορτινά ρούχα,
εργατικές στολές
και το μαντίλι των δακρύων

Η «αραβική δουλειά» των Ισραηλινών, το «η μεξικανική» των Αμερικανών, η «τουρκική» των Γερμανών, η «αφρικανική» των Γάλλων, η «μεταναστευτική» των Ελλήνων, τόσο επίκαιρη σήμερα, δεν αποτελεί εργασία που ντροπιάζει τους ανθρώπους που την εκτελούν. Η περιφρόνηση για τους αλλοδαπούς εργαζόμενους πηγάζει από τον φόβο του άγνωστου, αλλά και από την ανάγκη της ανάθεσης σε κάποιον άλλον μιας εργασίας που θεωρείται ότι στερείται σεβασμού, που είναι δύσκολη, κουραστική, βρώμικη, κακοπληρωμένη. Βεβαίως, ας έχουμε κατά νου πως αυτή η περιφρόνηση, η άρνησή μας ουσιαστικά να κοιτάξουμε στον καθρέφτη, συχνά οδηγεί σε εξεγέρσεις με απρόβλεπτη έκβαση. Η απελπισία του «ξένου», η εκμετάλλευσή του σε συνδυασμό με την αφθονία που απολαμβάνουν οι λίγοι συνιστούν ένα εκρηκτικό μείγμα για τον κοινωνικό ιστό. Στην «Αραβική εργασία» ο Σόμεκ δεν ασχολείται άμεσα με τους Παλαιστίνιους εργάτες που κάποτε συνωστιζόταν στους δρόμους των ισραηλινών πόλεων, πριν αντικατασταθούν από ξένους εργαζόμενους από τη Ρουμανία, την Τουρκία και την Ταϊλάνδη. Με την εξαγνιστική παρουσία του ισχυρότατου συμβόλου μητέρας του ποιητικού υποκειμένου αίρεται η όποια εθνική, κοινωνική και οικονομική διαφορά των εργατών και επιχειρείται η εξουδετέρωση της ρατσιστικής αντίληψης πολλών Εβραίων ομιλητών. Αντίληψη που εμφολοχωρεί αμφίδρομα στη γλωσσική επικοινωνία και από τους φυσικούς ομιλητές στη γλώσσα, αλλά και από τη λεκτικά εκπεφρασμένη άποψη πίσω σε αυτούς που τη διατυπώνουν.

Το όριο της φτώχειας¹⁷

Λες και μπορεί κάποιος να τραβήξει μία γραμμή και να πει: κάτω από αυτήν
υπάρχει η φτώχεια.
Να το ψωμί που φορά φτηνό μείκαπ
και μαυρίζει και οι ελιές σ' ένα μικρό πιάτο

πάνω στο τραπεζομάντιλο.

Στον αέρα περιστέρια πετούν σε σχηματισμό χαιρετισμού
στο καμπανάκι που κουδουνίζει από το κόκκινο καλάθι του πωλητή
κηροζίνης
καθώς οι γαλότσες του πλατσουρίζουν στο λασπωμένο χώμα
Ήμουν παιδί, σ' ένα σπίτι που ονομαζόταν παράγκα,
σε μια γειτονιά που ονομαζόταν διαμετακομιστικό στρατόπεδο για μετα-
νάστες
Η μόνη γραμμή που είδα ήταν ο ορίζοντας, και από αυτόν όλα έμοιαζαν
φτώχεια

Ο ποιητής αναπαριστά με τα δικά του υλικά την κοινωνική δυσφορία της πραγματικότητας. Σε αντίθεση με τα δημοφιλή μέσα, όπως η λαϊκή μουσική ή ο κινηματογράφος ψυχαγωγίας, η ίδια η ποίηση θεωρείται ελιτίστικη και καλλιτεχνική πρακτική. Το να δοθεί ποιητική έκφραση στην κοινωνική δυστυχία, τόσο από το παρελθόν όσο και από τη σημερινή ζωή στο Ισραήλ, ήταν πάντα κάτι ασυνήθιστο στην ισραηλινή ποίηση, καθώς η ποίηση της κοινωνικής διαμαρτυρίας δεν είχε ποτέ ισχυρή παρουσία. Δεν είναι καθόλου τυχαίο λοιπόν ότι το ποίημα «Poverty Line» έγινε ίσως το πλέον πολυδιαβασμένο του δημιουργού και διδάσκεται στα γυμνάσια ως αναπόσπαστο μέρος του Προγράμματος Σπουδών. Ο Σόμεκ επιλέγει να μιλήσει για τη φτώχεια ως στοιχείο της πιο εσωτερικής και προσωπικής βιογραφίας, χωρίς να επικαλείται οποιαδήποτε εξωτερική οπτική, ποιητικός τρόπος που επαναφέρει την ουσία της λέξης «φτώχεια» και όχι απλώς την ψυχρή αναφορά γραφειοκρατικών διαδικασιών. Οι όποιες άλλωστε αεροπορικές επιδείξεις του κρατικού μηχανισμού πόρρω απέχουν από την επίγεια δυστυχία των πολιτών.¹⁸

Γλωσσικά το έργο του βρήθει εκφράσεων ή λέξεων σε αργκό και διακρίνεται για το στακάτο ρυθμό του, τις γρήγορες και φαινομενικά αταίριαστες αλλαγές (και στους χρόνους των ρημάτων), τις παύσεις, τα κοντινά πλάνα και τις ανατρεπτικές του ενσωματώσεις, όπως ο Ταρζάν και η Μέρλιν Μονρόε ή οι καουμπόηδες που μάχονται με τον ραβίνο Rabbi Yehuda Halevi για τις καρδιές και τις ψυχές των Ισραηλινών. Σε ποιήματα από τη συλλογή του *Bloody Mary* διαπιστώνονται συνδέσεις με τα φιλμ noir, απότομες εναλλαγές εικόνων κινδύνου και αβεβαιότητας. Το ποιητικό υποκείμενο ανακαλεί τη συλλογική και ατομική μνήμη μέσα από τις μυρωδιές από τα falafel¹⁹ και shwarma,²⁰ την παρουσία νεοσύλλεκτων στρατιωτών και κομάντος, τη φασαρία του νότιου Τελ Αβίβ με τα μικρά γκαράζ, τα καταστήματα, τα φτηνά εστιατόρια, τις συμμορίες του και τους Άραβες εργάτες.

BLOODY MARY²¹

Η ποίηση είναι η φιλενάδα ενός γκάνγκστερ
Στο πίσω κάθισμα ενός αμερικανικού αυτοκινήτου
Τα μάτια της τραβούσαν σαν μια σκανδάλη και το πιστόλι
των μαλλιών της πυροβολούσε
Ξανθές σφαίρες που πέφτουν στον αυχένα της
Ας την ονομάσουμε *Bloody Mary*.
Οι λέξεις συμπιέζονται από το στόμα της σαν
χυμός από την κοιλιά μιας τομάτας
που το πρόσωπο της ήταν μαχαιρωμένο εκ των προτέρων
σε μια πιατέλα σαλάτας.
Γνωρίζει ότι η γραμματική είναι η αστυνομία της γλώσσας
Και η κεραία του σκουλαρικιού της
Εντοπίζει τη σειρήνα από μακριά.

→ Το τιμόνι θα στρίψει το αυτοκίνητο
από το ερωτηματικό στην τελεία,
Και αυτή θα ανοίξει την πόρτα
Και στέκεται στο δρόμο σαν μια μεταφορά
για τη λέξη “πόρνη”.

Η ποιητική του Σόμεκ αντλεί από συμπεριφορές απλών ανθρώπων του δρόμου ή και προσώπων σε έκτακτες συνθήκες, αλλά πάντοτε ανθρώπων που πασχίζουν να βρουν έναν σκοπό, έναν νόημα στα γεγονότα της καθημερινότητάς του. Ως τροβαδούρος του έρωτα δίχως ανταπόκριση μας χαρίζει ζεστά, κωμικά και τραγικά, αλλά σε κάθε περίπτωση ερωτικά ποιήματα που μιλούν -βιώνουμε στο μεταξύ μέγιστη αναγνωστική απόλαυση- για το δέος που αισθανόμαστε στο στιγμιότυπο από το «μαντίλι των δακρύων» ή από ένα χωράφι με σπάρη. Επιτυγχάνει να γεφυρώσει τη Δύση με την Ανατολή, όπως ακριβώς και την καθημερινή εμπειρία με τη γιορτή της ποίησης και της τέχνης και μας κάνει να συνειδητοποιήσουμε πως ό,τι τελικά και να συμβαίνει, η ουσία της ζωής και της απόλαυσης που περιβάλλει τον άνθρωπο είναι ένα πολύ καλό πράγμα για το οποίο αξίζει να προσπαθήσουμε.

Ποίημα της ευτυχίας²²

Μας έχουν τοποθετήσει πάνω στην τούρτα
Σαν φιγούρες ύψους και γαμπρού
Ακόμη κι αν το μαχαίρι επιχειρήσει να κόψει
Θα προσπαθήσουμε να μείνουμε στο ίδιο κομμάτι.

Σιτάρι (μτφρ. Χάρης Βλαβιανός – Rami Saari)

Ένα χωράφι με σπάρη κυματίζει
πάνω στα κεφάλια της γυναίκας και της κόρης μου
Είναι τόσο αφελές να περιγράψει κανείς
μ' αυτό τον τρόπο τα ολόξανθα μαλλιά·
κι όμως, πάνω τους ψηλώνει
ο άρτος της ζωής μου

Ποίημα για ένα κορίτσι που ήδη έχει γεννηθεί

(μτφρ. Χάρης Βλαβιανός – Rami Saari)

Τη μέρα που γεννήθηκες, οι εργάτες της ευτυχίας
ζέσταιναν τις παλάμες τους με τη φλόγα που άναψε
το σπέρτο της ζωής σου.
Κάθε νύχτα υπνωτίζομαι από τον ήχο της αναπνοής σου-
φάρος που λάμπει
για χάρη κάποιου ναύτη
που λίγο έλειψε να πέσει
στα δόντια της θάλασσας

Ο κόκκινος κατάλογος της λέξης ηλιοβασίλεμα

(μτφρ. Χάρης Βλαβιανός – Rami Saari)

Ο Γάλλος ποιητής βλέπει τον ήλιο να κοκκινίζει
και βγάζει από τα σταφύλια των νεφρών
το χρώμα του κρασιού.

Ο Άγγλος ποιητής παρομοιάζει τη δύση με ρόδο,
ο Ισραηλινός με αίμα.
Αχ πατρίδα, χώρα που κολλάς τα σαρκοβόρα χείλη σου
στον παρθενικό λαιμό του ηλιοβασιλέματος.
Τα κουπιά του φόβου είναι ραμμένα στα μπράτσα μου
κι εγώ κωπηλατώ στην κιβωτό της ζωής μου
σαν τον Νώε προς το Αραράτ.

Δεν ήμουν εγώ

(μτφρ. Κατερίνα Πετεινάρη – Ιωσήφ Βεντούρας)

Δεν ήμουν εγώ που είδα τις πληγές στους μηρούς
των βιασμένων γυναικών στο Κισινάου.
Δεν ήμουν εγώ που τρύπησα το φεγγάρι με το δόρυ μου
Δεν ήμουν εγώ που επισκέυασα τη ρόδα
του παγιδευμένου τζίπ στο Μπαμπ αλ Βάαντ
Δεν ήμουν εγώ που έκλαψα για τα παιδιά στον παιδικό σταθμό
Δεν ήμουν εγώ που έτρεξα στη γέφυρα που πρόδωσε τον Τζόναθαν

Έγραψα έναν ύμνο με την Γιόνα Βόλαχ για το μπορντέλο του Fanny Hill.
Κουβάλησα μήλα με τον Αμικαΐ από το περίπτερο του Αμπού Χαλίλ στην
Ιερουσαλήμ
Ήπια σε μπαρ του Τελ Αβίβ Τζόναθαν Γουώκερ με τον Γκούρι
Μέθυσσα χωρίς τύψεις στο φως των αστεριών.
Ζωγράφισα με τους στίχους του Μπιάλικ γυναίκες με μάτια πεινασμένα
Μια πόρνη καθισμένη στο παράθυρο
Το σφυρί των μεγάλων καημών μου.

Ένας εθνικός ποιητής με διαφορετικό σφυρί
θα καρφώσει τα πόδια του στο χώμα
Ξανά
και ξανά
Διατηρώ το δικαίωμα να πλανιέμαι

Ποιητικές συλλογές και δύο (2) παιδικά του έργα²³

1976, *Goleh / Exile*
1980, *Solo / Solo*
1984, *Asfalt / Asphalt*
1987, *7 Shurot al pele ha-Yarkon / Seven lines on the wonder of the yarkon*
1989, *Bardales / Panther*
1994, *Bladi mery / Bloody Mary*
1996, *Gan Eden le-orez / Rice paradise*
1998, *Kaftor Hatzhok / The laughter button (book for children with Shirly Someck)*
2001, *Ha-metofef shel ha-mahpekah / The revolution drummer*
2005, *Machteret he-halav / The milk underground*
2009, *Alge'er / Algeria*
2012, *Monkey tough, monkey bluff (book for children with Shirly Someck)*
2013, *Horse Power*
2017, *Revenge of the stuttering child*

Βιβλιογραφία για την ποίησή του

<http://www.ronnysomeck.com>
Ktzia Alon, «Strong Opposition under Hegemonic Poetics: One Comment on the Poetry of Ronny Someck», http://in.bgu.ac.il/en/heksherim/2013/Alon_Someck.pdf
Gabrielle David, Combining East and West: Gabrielle David introduces

Ronny Someck and his poetry, *Poetry International*, https://www.poetryinternational.org/pi/cou_article/6341/Combining-East-and-West/en/tile
 Eli Hirsch, *Ronny Someck, Algir, Yediót Ahronot. Shiva Yamim (Seven Days) Supplement.17.4.09* (translated by Hannah Adelman Komy Ofir)
 Rami Saari, Foreign work and foreign workers: on Ronny Someck's 'Arabic Work', *Poetry International*, https://www.poetryinternational.org/pi/cou_article/6342/Foreign-work-and-foreign-workers-on-Ronny-Somecks-Arabic-Work/en/nocache
 Yair Mazor, *A poet Writes the Blues, The Modern Hebrew Poetry of Ronny Someck*, Maven Mark Books, Milwaukee, Wisconsin 2016. ●

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Αραβική Άνοιξη (αραβικά: الربيع العربي) ονομάστηκε ένα κύμα διαδηλώσεων και διαμαρτυριών στη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική, που εκδηλώθηκε από τις 18 Δεκεμβρίου του 2010. Εκδηλώθηκαν εξεγέρσεις στην Τυνησία και την Αίγυπτο, εμφύλια σύρραξη στη Λιβύη, εξεγέρσεις στο Μπακρέιν, τη Συρία και την Υεμένη. Μεγάλες διαδηλώσεις έγιναν επίσης στην Αλγερία, το Ιράν, το Ιράκ, την Ιορδανία, το Μαρόκο και το Ομάν. Μικρότερες οργανωμένες διαμαρτυρίες έγιναν στο Τζιμπουτί, το Κουβέιτ, τον Λίβανο, τη Μαυριτανία, τη Σαουδική Αραβία, και το Σουδάν. Κοινό γνώρισμα των διαδηλώσεων ήταν οι μαζικές διαμαρτυρίες με καμπάνιες, απεργίες, πορείες, καθώς και η χρήση κοινωνικών δικτύων όπως το Facebook, το Twitter και το YouTube, για την οργάνωση, την επικοινωνία, και την ενημέρωση περί των προσπαθειών των κρατών για καταπίεση και λογοκρισία. Το σύνθημα των διαδηλωτών στον Αραβικό κόσμο ήταν *Ash-sha'ab yurid isqat an-nizam* που σημαίνει ο λαός θέλει να πέσει το καθεστώς (نظامنا يريد إسقاطا).
2. Παλιότερα, όσο πιο μακροσκελές ήταν το ποίημα, τόσο πιο ελκυστικό φάνταζε. Η περιβόητη quassida χρησιμοποιεί μέτρο όμοιο της αρχαίας ελληνικής ραψωδίας, δηλαδή διαδοχή βραχέων και μακρών συλλαβών σε ίδια σε κάθε στίχο ποσοτική διάταξη και κοινή για όλους τους στίχους ομοιοκαταληξία. Ο στίχος αποτελείται από δύο συμμετρικά ημιστίχια.
3. Σύμφωνα με τον ίδιο τον ποιητή για τους Έλληνες ομοτέχνους του χρησιμοποίησε αγγλικές και γαλλικές μεταφράσεις των ποιημάτων τους, για τους Γάλλους τα πρωτότυπα κείμενα, ενώ για τους υπόλοιπους τα πρωτότυπα ή μεταφρασμένα αγγλικά κείμενα. Να σημειωθεί ότι διαθέτει στην κατοχή του γράμμα με ιδιόχειρη υπογραφή του Γιάννη Ρίτσου, μέσω του εκδοτικού οίκου Κέδρου, με το οποίο ο Έλληνας ποιητής του παραχωρεί το 1989 το δικαίωμα της μετάφρασης.
4. The Poetic Fingerprint of Rifaat Sallam, *the new culture*, Mohamed Abd-el Motaleb, sakafa el gadida 2016.
5. Οι αποστάσεις μεταξύ των λέξεων είναι προσωπική επιλογή του ποιητή.
6. Κεφάλαια για το ποιητικό έργο του Ρίφασατ Σαλάμ βρίσκουμε στις παρακάτω μονογραφίες, διπλωματικές εργασίες και διατριβές
 Mohamed El-Gazar, *Linguistics of difference*, Cairo 1995
 Fatmah Qandil, *Intertextuality in 70's poetry*, Cairo 1999
 Abd-el-Naser Hilal, *Body discours in poetry of modernity*, 2006
 Mohamed Salman, *The rhythm in the poetry of modernity*, 2008
7. Και τα πέντε (5) ποιήματα ανήκουν στη συλλογή *Signals, Ανθολογία Σύγχρονης Αραβικής Ποίησης*, εκδόσεις Α Ω, 2016. Έρευνα επιλογή, μετάφραση και επιμέλεια, Πέρσα Κουμούτση.
8. Πολύτιμη η βοήθεια της συνεργάτιδας και διδακτορίσας μου κ. Μπατσαρά Εύας, προσωπική απολύτως η ευθύνη για την επιλογή «αντιποιητικών λέξεων» κατά την απόδοση.
9. Eli Hirsch, *Ronny Someck, Algir, Yediót Ahronot. Shiva Yamim (Seven Days) Supplement.17.4.09* (translated by Hannah Adelman Komy Ofir) στο «Strong Opposition under Hegemonic Poetics: One Comment on the Poetry of Ronny Someck» Ktzia Alon, http://in.bgu.ac.il/en/heksherim/2013/Alon_Someck.pdf
10. Michel de Certeau. *The Practice of Everyday Life*. Trans. Steven F. Rendall (Berkeley: University of California Press, 1984), 26.
11. Gabrielle David, Combining East and West: Gabrielle David introduces Ronny Someck and his poetry, *Poetry International*, [West/en/tile

  12. Η ευκαιρία που είχαμε να τον γνωρίσουμε από κοντά επιβεβαιώνει τη σχετική μας αναφορά.
  13. Μεταγραφή από την προσωπική ιστοσελίδα του ποιητή, <http://www.ronnysomeck.com/>
  14. Gabrielle David, Combining East and West: Gabrielle David introduces Ronny Someck and his poetry, *Poetry International*, \[https://www.poetryinternational.org/pi/cou_article/6341/Combining-East-and-West/en/tile\]\(https://www.poetryinternational.org/pi/cou_article/6341/Combining-East-and-West/en/tile\)
  15. Δική μας μετάφραση από την αγγλική εκδοχή της Vivian Eden \[https://www.ronnysomeck.com/someck/poem_algeria_eng.htm\]\(https://www.ronnysomeck.com/someck/poem_algeria_eng.htm\)
  16. Rami Saari, Foreign work and foreign workers: on Ronny Someck's 'Arabic Work', *Poetry International*, \[https://www.poetryinternational.org/pi/cou_article/6342/Foreign-work-and-foreign-workers-on-Ronny-Somecks-Arabic-Work/en/nocache\]\(https://www.poetryinternational.org/pi/cou_article/6342/Foreign-work-and-foreign-workers-on-Ronny-Somecks-Arabic-Work/en/nocache\)
  17. Προτιμήσαμε τη δική μας μετάφραση αντί της ήδη υπάρχουσας των Χάρη Βλαβιανού – Rami Saari, <https://www.ronnysomeck.com/someck/poem2.htm#82>
  18. Ktzia Alon, «Strong Opposition under Hegemonic Poetics: One Comment on the Poetry of Ronny Someck», \[http://in.bgu.ac.il/en/heksherim/2013/Alon_Someck.pdf\]\(http://in.bgu.ac.il/en/heksherim/2013/Alon_Someck.pdf\)
  19. Ένα ξεχωριστό «πίατο» της Μέσης Ανατολής με καρυκεύματα σε μπάλες ή τηγανίτες πουρέ ρεβιθίου \(ενδεχομένως και από άλλα όσπρια\), που συνήθως σερβίρονται μέσα ή με τη συνοδεία πίτας ψωμιού.
  20. Ένα είδος doner kebab / ντονέρ κειμπίμ, αρνίσιο κρέας ή μοσχαρίσιο ή από κοτόπουλο σε σουβλά που «γυρίζει».
  21. Προτιμήσαμε τη δική μας μετάφραση από την αγγλική εκδοχή του Yair Mazor, αντί της ήδη υπάρχουσας των Χάρη Βλαβιανού – Rami Saari
  22. Προτιμήσαμε τη δική μας μετάφραση από την αγγλική εκδοχή του Yair Mazor, αντί της ήδη υπάρχουσας των Χάρη Βλαβιανού – Rami Saari, \[http://www.ronnysomeck.com/someck/poem_bliss.htm\]\(http://www.ronnysomeck.com/someck/poem_bliss.htm\)
  23. Σημειώνονται δεύτεροι και οι μεταφρασμένοι στα αγγλικά τίτλοι \(ορισμένα έργα φέρουν από την αρχική τους έκδοση αγγλική ονομασία\).](https://www.poetryinternational.org/pi/cou_article/6341/Combining-East-and-

</div>
<div data-bbox=)

Έργο του Κώστα Παπανικολάου